

Redacțiunea. Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrisuri nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Kohler, Rudolf Mosse, A. Oppel
Nachfolger; Anton Oppel, J.
Demmer; în Budapesta: A. V.
Schubert; în Cluj: E. Borsari; în
București: Agence Havas. Suc-
ursale de România; în Ham-
burg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmonde pe o coloană 8 cr. și
10 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” ieșe în săptămână.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 90 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 244.

Brașov, Vineri, 3 (15) Noemvre

1895.

Tractările pentru pact.

Tocmai acum în ajunul tratărilor pentru reînnoirea pactului economic dualist a izbucnit dintr'odată fiacără vechiului antagonism dintre Austriaci și Maghiari, care până acum a ars sub spuză.

Nemulțumirea cu pactul dualist este așa de generală în partea de dincolo a monarhiei, încât a devenit stereotipă afirmarea, că Austria trebuie să plătească cu 40 la sută mai mult din cheltuielile comune ale monarhiei, pentru ca Ungaria să poată juca rolul de stat mare și să-și arde a conduce ea politica monarhiei.

Cu toate acestea nemulțumirea, de care vorbim, deși este așa de vechiă ca și dualismul, a rămas până acum năbușită, nu s'a manifestat nici în parlament, nici în țară într'un mod, care să fi putut inaugura o acțiune serioasă în contra pactului dualist. Considerațiunile mai înalte de oportunitate totdeauna au făcut să se primescă fără luptă propunerile guvernelor, care asigurau mereu, că stau sub presiunea unei necesități imperative dictate de interesele monarhiei.

De-odată însă curentul anti-maghiar din Austria, care se părea că nu cutădea a se manifesta pe față, își ridică capul cu putere, și nu mai trebuie să asigurăm, că întorsătura această este a se mulțumi în cea mai mare parte atitudinii, ce a observat-o cabinetul Badeni în cestiunea confirmării primarului ales al Vienei.

Poporațiunea capitaliei austriace, care până acum s'a distins mai mult prin indiferentismul ei față de interesele mari ale monarhiei și ale popoarelor ei, este de odată agitată de ideea de a combate cu toate mijloacele ingerința și influința Ungariei, căreia îi atribuie desastrul suferit în afacerea alegerii lui Lueger ca primar. Drept răsbunare se gân-

desc de pe acuma, cei ce urmăză drapelului antisemit purtat de Lueger, de a face o energică opozițiune în parlament și în totă țera Ungurilor cu ocaziunea reînnoirii pactului dualist.

Lueger strigă în gura mare, că va lua de aici încolo erăși rolul de agitator în contra guvernului și a sistemului domnitor și masele populațiunii Vienei îl aclamă cu însuflețire. Dér nu numai în capitală, ci în toate țările austriace crește opoziția în contra pactului cu Ungaria și mișcarea, ce tinde a urca cuota, ce-o plătesce Ungaria pentru cheltuielile comune ale monarhiei, ia dimensiuni tot mai mari. Proportia de 70 la sută, ce le plătesce Austria, față cu cele 30 la sută contribuite de Ungaria este combătută ađi aprópe de toate partidele din parlamentul austriac.

Décă Austria va pretinde urcarea cuotei, ce se vine pe Ungaria, această la rândul ei va ridica altă pretensiune din parte-i. Deja se asigură, că din partea ungară se va pretinde ca în viitor dările de consum să le încezeze acel stat, care consumă articolele respective. Până acum nu era așa, și de pildă Austria încasa ca dare de consum multe milioane pe zaharul, berea și spirtul, ce'l importa ea în Ungaria și ce se consumă aici.

Prospectele pentru mersul neted al tratărilor privitoare la reînnoirea pactului economic pe alți de ce ani, nu prea sunt așadér favorabile.

CRONICA POLITICĂ.

— 2 (14) Noemvre.

Alaltăieri la 5 óre d. a. a pertractat comisiunea încredințată cu examinarea și coleționarea proiectelor bisericesci-politice, proiectul privitor la liberul exercițiu religios, și aflând că consună pe deplin textul statorit de camera deputaților, cu cea-

statorit de camera magnaților, la așternut pentru sancționarea prea înaltă. Cu acesta s'a finit cestiunea proiectelor bisericesci-politice, care au ținut atăta timp în agitația întréga țără, și care, acum realizate, vor pute avé încă urmări foarte tragice.

„Pest. Ll.” primesce din Viena o depeșă, în care se spune, că reuniunea populară catolică ținú în 11 c. o adunare în suburbiul Margareta. Cu această ocaziune Lueger, care încă era de față să fi declarat, că este hotărít a se lăsa să fi ales de atătea ori ca primar, până ce se va sătura odată și guvernul. Acuma va păși în adevér ca agitator, și va merge din oraș în oraș, și din provinciă în provinciă pentru de-a clarifica lumea asupra adevératelor stări din Viena. Va observa atitudinea sa politică de până acum, și nu se va lăsa înfricat de Badeni. În Reichsrath va păși cu totă hotărítă în contra pactului cu Ungaria. În curând va fi în stare să-i strige lui Badeni, că afacerile statului la el se află în mână nechiemate. După Lueger mai vorbiră deputații Schlesinger și Gessmann în ton atât de vehement, încât comisarul polițian present disolvă adunarea.

Diarele din Londra anunță, că în proximal consiliu ministerial engles se va hotărít, ca Anglia să declare rebel Așantilor. În Woolwich au sosit deja ordine, ca să se transporteze material de rebel la Acra.

Afacerea Lueger în parlament.

Continuând discusiunea, deputatul conservator Dr. Ebenhoch dice, că numai în zilele din urmă cestiunea aprobării a luat o întorsătură neașteptată (Deputatul Troll: Banffy a fost aici!) În popor și în tot imperiul domnesce convingerea, ce nu se póte sdrucina prin nici o desmintire, că influința guvernului ungaresc (Strigări: Jidovii!) a făcut și în această cestiune să se paralizese dorințele îndreptățite ale marelui majorității a Austriacilor. Noi, însă, nu voim, nu ne este ertat a voi, ca Austria să ajungă stat vasal, (Aplause) séu un co-

mitat al Ungariei! (Aplause prelungite). În interesul liniștirii opiniunii publice revoltate, în interesul vađei Austriei, în interesul autonomiei greu vătămăte a oomnei și în interesul drepturilor și libertății tuturor partidelor politice vă rog să primiți moțiunea (Aplause prelungite).

Prințul Liechtenstein dice, că erăși va fi ales Lueger, și decă guvernul va disolva consiliul comunal, antisemiții se vor întorče în noul consiliu cu o majoritate mult mai mare. Guvernatorul a pus hotărít condițiunea, ca Lueger să-și depună mandatul, decă va fi numit.

Se întorče apoi în contra articulelor nerușinați și impertinenți ai foilor jidovesci din Buda-Pesta, care au fost susținute de oficiosul „Nemzet”. În urma amărăciunii, ce a produs-o în cercurile politice din Austria atitudinea acestei presse, fu transpusă cu rutina cunoscută evrească acțiunea la Viena, unde foile jidovesce au continuat presiunea, ce se făcu din Pesta. Această presiune a fost sprijinită prin venirea lui Bánffy la Viena.

Cât pentru Lueger — dice prințul Liechtenstein — el suferă pentru poporul nostru vienes, pentru poporul nostru german (Aplause) și pentru ideea de stat austriac. Pentru el nu sunt îngrijit, îngrijirea mea se îndreptă în altă parte.

Poporul nostru vienes e credincios împăratului și dinastiei. Dér raporturile dintre vienesi și dinastia aveau un cuprins și mai bogat. Era un însuflețit devotament, o iubire de jertfe fără margini a supușilor pentru Monarhul și pentru prea înalta casă împăratăscă. Această comoră de nobile sentimente, adunată prin raporturile de pacinică și amicabile convețuire prin seculi, se micșoréză și se slăbesc prin procederea acestui guvern, prin fatala hotărítă a ministrului, care va avé să răspundă (Vii aplause la antisemiți).

Ministrul de culte și instrucțiune publică Br. de Gautsch deolară, că el și cu toți colegii săi din ministeriu au consimțit și consimt cu atitudinea ministrului-președinte Badeni.

Deputatul Dr. Steinwender (German

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Larossossinier.

După Stolle.

(Urmare).

În conversația această a lui Larossossinier cu Arabii ajunseră în fine la o odaia, care sémăna într'u toate cu o odaia de scaldă. Cel puțin scurgerea apei calde într'o cisternă cufundată în padiment îl încredința pe deplin, că are de-a face cu o baie. Afară de aceea mulțime de Arabii însercinați cu pregătirea unei băi pompóse alergau înóce și încolo făcând pregătiri. Până în cele mai mici amănunte se efectua cu scrupulositate orientală luxul unei băi princiare orientale. Cei doi Arabi, care conduseră pe Larossossinier până aci, începură a-l desbrăca, în timp ce el protesta mereu, dând din mâni și din picioare.

— „Dați-mi un călimăr, penă și hărțită”, strigă el. „Vrú să înaintez un protest trumósei Sultane. 'I voiu arăta, că doctoretul Desgenettes odată pentru tot-déuna mi-a interdiș ori-ce baie din motivul, că sunt inclinat spre suferințe reumatice.”

Dér nu ajuta nimic. Încercat'a cu buna,

apoi prin rugări, ca să escite compătimitiri, dér toate înzadar. Nimic nu putú abate pe Arabi dela împlinirea datorinței lor.

— „Cu barbarii aceștia nu o scoți la cale nici într'un fel”, suspină profesorul. „Par' o'ar fi o ciurdă de orangutan. Un căne european rezonéză mai mult, decât acest popor nebun, care cu aceeași plăcere mi-ar tăia capul, cu care voesc să mă desbrace.”

În urmă se convinse Larossossinier, că ori-ce protestare e de geaba. Da aceea le declară, că se va desbrăca singur. Cu mare chin și nócas își depuse vestmintele pe covórele cele moi, — de scaune, ori divane nici pomană. Mult nócas îi făceau privirile sorutătoare ale servitorilor, care se mirau, cum de Sultana s'a putut inamora de o figură atât de pocită. Mirarea lor însă ajunse culme, când profesorul își depuse peruca roșă, lăsând să se vadă un cap chel; curioși, Negri se grămădiră împrejurul lui spre a privi din aproapeire această minune. Nu-și credeau ochilor, și fă-ca-re din ei atingea cu mâna peste glăvățina pleșugă a profesorului.

— „Îndérét, nebulilor!” strigă Larossossinier iritat.

Poporul aici așa-i de prost, încât pe om îl cuprinde mila. Nu-i mirare, că acești Arabi au un păr așa des. Cine n'are minte își cruță judecata și acesta ajută la creșterea și conservarea părului. Părul și-l pierduse Larossossinier în urma studiilor.

El predețe peruca unui Negru din apropiere cu porunca, „să o grijescă bine.” Dér ț-i-ai găsit, — curios de așa nostimadă, Negri o treceau din mână în mână, o resfirau, o miroseau. Larossossinier infuriat, se întinse după perucă și, abia după ce cu o cismă trase o strajnică lovitură unui Negru, isbuti să smulgă peruca din mâinile lor. O luă apoi și o ascunse în turécul cismei.

Acum Larossossinier era desbrăcat de tot, ca și strămoșul Adam în Paradis. La un semn dat, fu apucat de doi Negri și, pe lângă totă lupta sa desperată, fu lungit pe un covor. Pentru a nu mai puté cărti nimic, i-se puse un burete umed pe gură.

Acum se începú cu profesorul aceea procedură curioasă, ce este obișnuită la toate înbăierile turcesce. Înainte de-a intra în baie, se învélue omul într'un cearecaf de lână, apoi unul séu doi servitori se pun pe trup legând mâinile, picioarele și toate

părțile musculóse, așa că ti ponesc ósele și incheieturile.

Chinutul profesor, după ce fu întors pe-o parte și pe alta, era acum, după dătinile egiptene, pregătít pentru baie. Îl ridicară și-l aruncară într'o baie săpată în marmoră, de unde apa evapora aromatic.

Larossossinier era desperat. Credea, că vor să-l omóre. În curând templul soiniței, își dicea el, va fi cu un rađim puternic mai sérao. Cresus strigă odată „Solon, Solon!” Eu pot striga acum „Selam, Selam!” Desnădăjduirea îi cuprinse totă ființa, membrele sale chinuite îl dureau grozav.

Abia seđú însă cât-va timp în baie și durerile îi inoetară. În locul lor fu cuprins de un simțemént plăcut, înviorător, care din minută în minută îi făcea mai bine. În fine fu scos din baie, fu uscat în pânzeturi moi și întins erăși pe covor.

Acum se începú pentru Larossossinier a doua operațiune chinuitoare. Unii îl frecau cu perii aspre, alții îl băteau cu nisce vergi, ca pe un desertor.

Nenorocitul se svêrocolea din răspuțeri. Toate rugările sale, ca să-l lase în pace, nu ajutau nimic. Negri rideau și cu cât el se

național) combate aserțiunea contelui Baden, că guvernul nu e dator să arete motivele pentru un act executiv. Combate și ce a dis ministru-președinte în contra lui Lueger. Ori-ce primar, dice el, aparține și unui partid politic, cu toate acestea însă, își poate îndeplini datoria față de comună. Aceasta avea s'o dovedească și Lueger. Ministrul-președinte, însă, nu cunoșce de loc împrejurările, ceea-ce a dovedit și prin consignarea miliției în casarmă. Germanii naționali sunt pentru moțiune (Aplause).

Deputatul *Hauck* dice, că mai curând s'ar aproba un Kossuthist. Să crede ore contele Baden tot în Polonia, deore-ce el vrea să calce în picioare dreptatea și libertatea?

Deputatul *Dr. Lueger* citează mai întâiu convorbirea ce a avut-o cu guvernatorul conte *Kielmansegg*, care în adevăr ia pus condițiuni, dicând, că toate însușirile le are dér, ca primar nu mai poate fi conducător de partid în cameră; de aceea poate să recomande aprobarea lui numai dacă își va depune mandatul de deputat, și dacă se obligă a nu mai candida niciodată pentru cameră cât timp va fi primar. Vorbitorul a comunicat aceste condițiuni și contelui Baden, care, înse, a dis ce e drept, că nu dă nimic pe acele condițiuni.

Partea cea-laltă a conversațiunei mele cu Baden, continuă *Lueger*, nu o pot comunica, căci a fost confidențială. Escelența Sa ministru-președinte a mai dis, că spre a cruța pe un membru al camerei nu voesc să suleveze anumite lucruri. *Provoc dér pe contele Baden, se spună ce scie în contra mea* (Aplause sgomotose neîntrerupte. Mare sgomot pe galeria a doua. Președintele dă ordin să se deșerteze galeria a doua. Acesta se și întemplă în mijlocul unor strigări asurđitóre sus și jos, de Ptui! și „Hoch Lueger!“)

După acesta făcându-se liniște, continuă *Dr. Lueger*. El provóca din nou pe ministrul-președinte să spună tot ce scie în contra lui și ce l'a îndemnat ca să propună împăratului neaprobarea lui. Cere să-i dovedească, dacă el *Lueger*, ca vice-primar n'a purtat afacerile în mod nepărtinitor și corect?

Mai vorbesc *Dr. Kronawetter* și *Pernersdorfer*, cel din urmă atacă pe Baden și partida liberală.

Dep. *Pater Weber* (Ceh din Moravia) dice, că cei dela putere nu voesc ca Viena să fiă creștină, ea trebuie să fiă jidovăscă (Iaritate). Era un timp, când un nobil Polon a alergat la Viena în ajutorul creștinilor.

Acum la finitul vécului înaintat vine éráși un nobil importat — l'aș numi un *Crispi* austriac — la Viena (risete), nu spre a ajuta creștinilor strimtorăți, ci spre a ajuta jidovilor preferiți și îngâmfați! Déră biserica Sf. Ștefan încă nu e sinagogă (Iaritate). Făcă guvernul ce va voi: să-și ia pe jidovi, noi ne luăm pe D-deu și pe iubitul nostru Impărat (Aplause).

svircoala mai tare, cu atât il frotau mai ou putere, până ce-l făcură roșiu ca racul. Acum il învălură din nou și-l lăsară câteva minute liniștit. Nu peste mult încep a asuda, încât credeai, că se află într'o baie de vapor.

Când evaporățiunea ajunsese punctul suprem, profesorul fú luat și dus éráși la baie, dér acesta era rece. Pe lângă toate protestările sale, fú aruncat în apă. Indată apoi fú învăluit în ciarceafuri și uscat. Larossossinier simția, cum sângele îi curgea ușor prin vine și se simțea inoit în puteril.

Acum sosiră doi servitor, aducând pe tavă mncăr, pome și prăjituri scumpe. Larossossinier mânca cu apetit, dér când pofta îi era mai mare, mncările i-se luara dinainte.

Acum il frecară din nou cu postavuri moi și il useră cu oleiuri miroșitóre. Apoi il îmbrăcară cu caftanul cel mai prețios, dându-i în picioare pantofi strălucitori în perle.

(Va urma.)

La votare se respinge urgența moțiunei cu 118 contra 64 voturi.

Altă moțiune.

În ședința dela 11 l. c. s'a făcut din partea antisemită prin dep. *Steiner* și soții altă moțiune de urgență, în care se cere dela guvern să justifice măsurile luate în 6 Noemvre (điua, când s'a publicat neaprobarea); adecă: oprirea telegramelor, ce voiau să ducă vestea în provincia și consignarea trupei polițienesci și a garnisónei militare.

Ministrul președinte *Badeni* negă, că s'ar fi oprit depeșele, și cere dela propunător să dovedească contrarul. Sustine mai departe, că n'a fost consignată miliția.

Deput. *Steiner* persistă, că s'au inhibat și depeșe și s'a consignat în casarmă miliția, ba chiar și artileria (*Lueger*: toți vienesii o sciu, numai ministrul președinte o tăgăduesc). Am vré să scim, dacă contele *Badeni*, când a dat Monarhului sfatul să nu apróbe pe primarul ales al Vienei, i-a împărtășit și aceea, că în sinul poporațiunei domnesce iritațiune. Dacă i-a împărtășit acesta, atunci a spus un neadevăr, căci....

Președ.: rog a nu întrebuița asemenea cuvinte (Voci; de ce nu?)

Dep. *Steiner*: Poporațiunea Vienei e credincioasă împăratului și patriotică, declar că ordinul ministrului privitor la consignarea miliției din incidentul neaprobării primarului Vienei a fost o măsură absurdă, n'a fost umană, nobilă și cavalerescă, ci pentru ca să potă suspiționa poporațiunea orașului Viena față cu coróna, a fost o lășitate de tot miserabilă a urđitorilor. (Aplause sgomotose la antisemiți și pe galeria. Sgomot mare și strigări de indignare în cealaltă parte. Deputații se ridică și se nasce un mare tumult).

Președintele: „Chiam din nou la ordine pe vorbitor și-i detrag cuvântul“ (Mare mișcare).

La votare urgența se respinge cu mare majoritate. Contele *Hohenwart* propune a se lua la protocol desaprobarea camerei față cu aserțiunile necualificabile ale deputatului *Steiner*.

Procesul studenților croați.

Alaltăeri, Marți, s'a continuat pertractarea în procesul studenților universitari din Agram. Președintele *Rakoczay* deschise pertractarea la 9 ore a. m. și apoi se procese la ascultarea martorilor.

Urmă apoi cetirea actelor de investigațiune, când de odată acusatul *Radic* strigă: „Se vede, că ați făcut o investigațiune asemenea unei *inchisiții*!“ Apoi sări în sus de pe scaun și strigă din nou, întors spre judecător: „Voi prin premergerea voastră tirană ați reinviat era închisiției spaniole!“ La acesta președintele îl provocă la ordine pe *Radic*, și după o consultare scurtă îi interđise de-a mai lua parte la pertractare.

Indată după acest incident tribunalul se retrase pentru un moment, în care timp se nascu mare mișcare între acusați, și aceștia declarară, că consimt pe deplin cu *Radic* și doresc să fiă împărtășiti și ei de același mod de tractare ca și acesta. Apărătorii numai cu greu îi putură molcomi pe acusați.

Când juđii apărură din nou în sală, președintele provocă pe acusați să se porțe *cuvincios* în locașul consacrat dreptății. *Radic* însă din nou sare în picioare și strigă către președinte: „Ori vă supără, ori nu, totuși vă spun, că purtarea d-vóstră e neonorifică!“ Publicul încep a aplauda, președintele însă dise iritat următoarele: „Pentru espresiunea acesta necualificabilă, te pedepesc la *trei zile arest disciplinar*!“ Apoi dete semn păzitorilor să-l scótă afară pe *Radic*. Servitorii îl scóseră pe *Radic* cu puterea din sală.

Studenții acusați și în acesta di de pertractare declarară, că ei au voit numai să protesteze *contra supremației, pe care Maghiarii vor s'o estindă și asupra Croației*. DAMELE prezente și acum aruncau asupra studenților flori, la ceea-ce președintele le do-

jeni și le făcu atente, că decă nu vor înceta cu demonstrațiunea, le va depărta din sală, și va porni cercetare disciplinară contra lor.

Pertractarea se fini la 6 ore séra. Pentru điua de ieri, Miercuri, s'a statorit ținerea vorbirei de acuzare și a vorbirilor de apărare.

SCRIRILE ĐILEI.

— 2 (14) Noemvre.

Statistica renegaților. Președintele „Societății centrale de maghiarizare a numelor“ din Budapesta publică statistica celor ce și-au maghiarisat numele în primul semestru al anului 1895. Cu totul și-au maghiarisat numele 496, dintre cari 280, va să dică mai bine de jumătate (56.45%) sunt *Jidani*; 153 sunt romano-catolici, 24 greco-catolici, cari de sigur vor fi tot *Ruteni*, afară de un gr. cat. din *Clușiu*, care din *Crișan* s'a făcut mai întâiu *Krizsáu*, ér acum *Hunyadi*! Ceilalți sunt: 15 augustini, 19 reformați și 5 gr. or. — Ai lui să fiă!

Regaliile și guvernul. În orașele mai mari din țără a produs mare nemulțumire faptul, că guvernul pretinde sume prea mari pentru arendarea regaliilor. Așa d. es. orașul *Macáu*, deși n'are din regale un venit mai mare de 58,000 fl. la an, a trebuit acum să arendeze dela guvern dreptul de regal cu 67,000 fl., va să dică cu 9000 fl. a trebuit să plătescă statului mai mult, numai ca să scape de șicanările unor arendatori streini. În viitor pierderea acesta are să fiă și mai mare, fiind-că mai ales consumul viului, din cauza produțiunei tot mai micé, e în scădere, și prin urmare și venitele din regali vor trebui să se impuțineze.

Ambasadorul extra-ordinar austriac la curtea română. Fôia oficială de ér publică numirea baronului *Alois Lexa de Achrenthal*, ca ambasador extra-ordinar și ministru plenipotențiar austro-ungar la curtea română.

Pentru comersanți. În biroul camerei comerciale din Brașov se află escrierea de oferte a ministrului comun de resbel pentru liferare de articoli de piele pentru ghete, cisme, curele etc. Terminul înaintării ofertelor până la 9 Decemvre 1895. Se mai află tot la această cameră comercială următoarele escrieri de oferte: 1. a direcțiunei căilor ferate din *Dobrițin* pentru liferare de lemne (terminul 2 Decemvre c.); 2. a direcțiunei căii ferate *Cașovia-Oderberg*, asemenea pentru liferare de lemne (terminul 15 Nov. c.); și 3. a direcțiunei căii ferate din *Agram* pentru liferare de săpun, seu, luminări, țigle, fier etc. (termin 30 Nov. c.)

Băile de vapor și de vană ale Eforiei scólelor române din loc se vor deschide Sâmbăta viitoare în 4 (16) Noemvre c.

Cununia. D-l *Alexandru Șierban*, teolog. abs. din *Voila*, și d-ra *Areti Poparadu*, fiica d-lui căpitan în pensiune din *Pojorta*, se vor cununa la 17 Nov. n. c. în biserica română gr. cat. din *Făgăraș*. — Dorim fericeire tinerei părech.

Avis de concert. Luni, în 18 c. va da un concert d-l *Iulius Schmidt* cântăreț german în sala de concerte din loc. Bilete se capătă la librăria *Zeidner* cu următoarele prețuri: balcon 1 fl. 20; fotoliu 1 fl.; parter ridicat 60 cr.; parchet I. 80 cr.; rangul I. 50 cr.; parchet II. 40 cr.; galeria 60 cr.; parter 40 cr.; studenții 30 cr. Inceputul la 7½ ore.

Rectificare. În nr. 214 al fôiei noastre la corespondența din Sibiu, șirul 10 de jos, în loc de „din politică“ este a-se ceti: „din politeță.“

România agricolă.

IX. Mocanii.

(Urmare).

În agricultură, Mocanii nu au introdus nicî cel puțin sistema de

cultură usitată la țeranul român din Transilvania, care tot era mai bună, decât a arendașilor d'aci; din contră, ei au adoptat sistema arendașescă a arendașilor greci, au cuprins decî de mii de pogóne unul, ca să le cultive fără de mijloce. În anul espirat apoi aprópe toți aveau secvestru pe vite și pe puținul, ce aveau pe moșii.

În drumurile expedițiunilor mele, multe sêlbăticiuni și pustietăți am vđut, dér nicăiri n'am găsit așa sêlbăticism și pustietate, ca pe domeniul lui *Toma Petcu*, a arhimilionarului dintre ei. — pe drumul dela *Jegolia* de pe *Borcea*, la gara *Marculești*, — unde pe o distanță de vre-o 60 klm. n'am întêlnit altă viețate, decât 4 vulturî mari de miei, *Gypaetos barbatus*, cât nisce viței de bivoli de mari, cari răpesc cârlanul și miórele de un an și se ridică cu ele în nori. Din 10 tirle, ce au fost pe acea moșie, 8 s'au împărășiat, fiind-că nabobul n'a voit să învoescă 1 vită mare la pășune fără 10 lei în acea sêlbăticiune, pe când taca celuilalt arendaș era de 7 lei; 20,000 pogóne îi rămase nearate și necultivate, „grâu pentru ciocârlii“, cum dicea densusul, și unde a arat, a arat și drumurile. Așa era pe moșiile *Jegalia*, *Dichisenca* și altele la *T. P.*, care se dice, că are peste 100 mii pogóne, și nu mult mai bine la alții.

Dér să nu cerem ómenilor ce nu au și nu pot avé: agricultură rațională și sistematică. Să vedem cum stau în cultura vitelor, în afacerile, cari din moși din strămoși le-au avut ca ocupațiunea lor de căpeteniă. Vom indica aci numărul vitelor, găsite la dênșii pe vre-o câte-va moșii cultivate de Mocanii săceleni, așa cum le-am găsit. Pe moșia *Jegalia* la circa 80,000 pog. vre-o 140 vite cornute în total și vre-o 2—3000 oi; pe moșia *Lichirești* la 12,000 pog. 120 boi de muncă, 80 vite de prăsilă și vre-o 2000 oi; pe moșia *Michăilești* proprietate — de plătit în rate — la 2400 pog. 22 boi de muncă, 26 vite cornute și la 1800 oi, — moșia *Mânzu* de 4500 pogóne: 40 boi de muncă și 45 vite de prăsilă; pe moșia *Nămolósa* de 9000 pogóne întindere: 140 boi de muncă, vre-o 180 vite de prăsilă, vre-o 20 cai și vre-o 400 oi. — În schimb însă, am găsit și la proprietarii indigeni, cari își cultivă ei înșiși moșiile, vite póte mai numérose și mai bune, decât la arendași mocani, ca d. es. pe moșiile *Cazotta* (*Buzéu*), *Negrilesc* în *Tecuci* la 6000 pog. 160 boi de jug rassă de *Moldova*, 100 vaci fêtătóre, vre-o 50 vite de prăsilă, vre-o 30 cai; pe moșia *Polocin* (*Tutova*) la circa 2000 pog. 70 boi de muncă, vre-o 45 vite cornute de tamaslic și vre-o 530 oi.

Mocanii noștri nu mai țin vite ca înainte, fiind-că, dic dênșii, nu mai rentéză. Și totuși în anul trecut imi dicea un arendaș grec de pe la *Brăila*, că singur óia a fost aceea, care n'a dat greș — căci dela o óie el a avut câte 12 lei beneficiu brut. Între 10—12 lei venit de capet de óie, mi-au afirmat și alți arendași și Mocani. Cu alte cuvinte, óia își plătesce încă în fiă-care an prețul ei, căci părechea de oi se vinde cu 20—30 lei.

(Va urma)

Adunarea generală

a Reuniunei femeilor române din comit. Huniádórei, ținută la 10 Noemvre n. c.

Deva, Noemvre 1895.

În 10 Noemvre n. c. și-a ținut aici Reuniunea femeilor rom. din comit. Huniádóra adunarea generală, care a fost una din cele mai cercetate dela înființarea ei

incóce. Și acésta o accentuez cu deosebită plăcere, drept dovadă, că frumosul scop, ce urmărește Reuniunea, este apretiat după merit în cercuri tot mai largi.

Membrele zelóse dela Orăștia și giur, Huniádóra, Dobra, apoi drăgálașele reprezentante ale țerii Hațegului au grăbit, ca împreună cu surorile lor din Deva să se pună la sfat, apoi la lucru intru realizarea scopului urmărit.

Pe lângă misiunea sa culturală, acésta reuniune mai are meritul, că intrunesc din când în când și pe teren social elementele românesco din acest mare comitat.

E drept, că impregiurările au paralizat în cât-va activitatea reuniunii în cei doi ani din urmă; dér multe rezoluțiuni salutare, ce s'au luat în ultima adunare generală, vor suplini lacunele de până aci, ba îi vor da un avânt dorit de toți Români de inimă.

Adunarea s'a întrunit după amézi la 3 ore. Fiind-o ambele presidente de până aci, Ven. D-nă *Ecaterina Dragiciu* și St. D-nă *Aurelia Boldea n. Barițiu*, și-au strămutat locuința de pe teritoriul comitatului, adunarea este presidată, *ad hoc*, de amabila D-nă véd. *Elena P. Barciuanu*, care deschidând adunarea generală provócă pe secretar să otească raportul.

Din acest raport se constată și rezolvă unele afaceri interne ale reuniunii, apoi se dá cetire raportului cassierei, din care cu bucuriă vedem, că averea reuniunii, elocată la cele două institute române de bani: „Ardeleana“ și „Hunedóra“, în-trece suma de 2000 fl.

După censurarea socotelelor, se dá absolutoriu cassierei, precum și întreg comitetului vechiu, și D-na presidentă *ad hoc* suspende ședința pe cinoi minute.

Redeschidându-se ședința, adunarea generală alege cu aclamațiune: 1) Presidentă pe D-na *Elena Hosszu Longin n. Pop*. 2) Vice presidentă pe D-na *Victoria Erdélyi n. Bardosi*. 3) Cassară pe D-na *Susana Csatt n. Aldea*. 4) Controloră pe D-na *Ulma Schuster n. Moldovan*. 5) Prim-secretar pe D-l *Dr. Silviu Moldovan*. 6) Secret. al II pe d-l *Dr. Gavrilă Suciu*. 7) Bibliotecar și archivar pe d-l *Alesandru Moldovan jun.*

În comitet: *Membre ordinare d-nele*: Aurelia Demianu, Victoria Popoviciu n. Vlad, Elena Popoviciu n. P. Barciuanu, Maria Moldovan n. Moldovan, Valeria Moldovan n. Manu, Aurelia Hosszu n. Petco, véd. Lucreția Olariu n. Costa, Oulia Șocander, Victoria Erdélyi n. Bardosi, Elena Hosszu Longin n. Pap, Dr. Maria Bontescu n. Barițiu, Maria Oprea n. Adamovici.

Membre suplente D-nele: Susana Csatt n. Aldea, Maria Păcurariu, Elisabeta Danila n. Boldinu, Anastasia Moldovan n. Petco, Elena Tulea și véd. Augusta Crainio.

Bărbați de încredere d-nii: F. Hosszu Longin, Dr. Silviu Moldovan, Aurel P. Barciuanu, Dr. Gavrilă Suciu, Dr. Alesandru L. Hosszu și Ales. Moldovan sen.

Intrând noul comitet în funcțiune, se emite o comisiune pentru înscrierea membrilor noi și încassarea tacselor. S'au înscriis 31 membri noi și s'au încassat 113 fl. D-l prim secretar Dr. Silviu Moldovan propune, că având în vedere scopul Reuniunii, și anumit sprijinirea și dezvoltarea industriei de casă, adunarea să voteze o sumă de bani, pentru premiarea acelor țărance române din comitat, cari se desting prin țesături și chindisituri meștere.

Se ia la desbatere acésta propunere și adunarea votéză suma de 200 coróne, ce se se emită în cercurile Orăștia, Hațeg, Dobra, Huniádóra și Brad câte două delegate, cari să iasă în vre-o comună și adunând prin mijlocirea preotului cele mai vrednice femei cu manufacturele lor, să premieze pe acele dintre ele, cari vor avé lucrările cele mai perfecte și originale, cu o sumă ore-care din cele 40 coróne, câte sunt destinate pentru fia-care cerc.

Adunarea alege ca delegate incredințate cu acésta misiune în cele cinci centre pe următoarele dómne: 1) *La Orășcie* Victoria Erdélyi n. Bardosi și Maria Barițiu

n. Bogorciu. 2) *La Hațeg* Victoria Popoviciu n. Vlad și Elena Popoviciu n. P. Barciuanu. 3) *La Hunedóra* Maria Oprea și Maria Schuster n. David. 4) *La Dobra* Maria Păcurariu și Eugenia Pop. 5) *La Brad* Aurelia Demianu și D-na Maria Gligor n. Mihailovici.

La propunerea secret. II, Dr. Gavrilă Suciu, adunarea decide a-se adresa către cele cinci institute române de bani de pe teritoriul comitatului, cu rugarea, că având în vedere scopul cultural și filantropic al reuniunii, să-i voteze un anumit ajutor anual.

D-l Ioan Muntean dela Hațeg face propunerea, ca membrele reuniunii *la adunările generale să se presinte în frumosul nostru costum național*. Se primesce.

Se îndrumă mai departe comitetul, ca până la adunarea gen. viitoare să studieze un plan, cum s'ar puté înființa un atelier cu resboie perfecționate, unde stabil să se lucreze articuli de industrie de casă rom. și unde și cum s'ar puté desface aceste, pentru a deschide un isvor de câștig Româncelor țărance din acest comitat.

În fine se decide, ca în véra anului viitor să se arangieze o *expositiă*; apoi în decursul carnavalului să se arangeze în toate centrele comitatului concerte, producțiuni teatrale și alte petreceri, spre sporirea fondului reuniunii.

Ne mai fiind alte obiecte de pertractat, D-na presidentă, mulțumind celor ce au participat în așa număr frumos, închide ședința între urări de: „să trăască“.

Éta o seriă de hotăriri, cari ne îndreptătesc a spera, că acésta reuniune trecând victorióasă peste greutățile începutului, de aici încolo își va implini pe deplin binefăcătórea sa misiune.

Coresp.

Din Bucovina.

— Noemvre 1895.

(Urmare).

Așa preotii sunt nevoiți a și procura cărți bisericesco din Bucuresco, pe când Rutenii își procură din Liöv, de cele uniate.

Preoțiimea ortodoxă din Bucovina este cea mai luminată dintre totă ortodoximea de pe pământ, de ce se n'aibă un *trebnic*, care să cuprindă toate funcțiunile, căci câte *trebnice* sunt de present, nici unul nu există, să nu fiă defectuos? Și ritualiști, slavă Domnului, sunt prin țără, s'ar puté compune, până ce nu se vor trece.

Scrieri musicale cu tipuri de note nu se pomenesc; foi periodice literare nu există căci la noi în țără câți scriu scrie și ceti se cred literați și nu se învoese între olaltă. Cei mai literați și învățați se cred cei din Consistoriu, cari singuri nu știu bine, cum se scrie românesco.

Cât pentru scrieri populare religioase morale, amintesc, că „Deșteptarea“ a fost alungată din tipografia, pôte ca să nu deștepte morala în popor. Cât pentru scrieri patriotice, „Gazeta Bucovinei“, ajungând pe mâna unui preot patriotic, a fost afurisită până într'al șeptelea ném, și aruncată cu piciorul afară.

Éta cum și-au ajuns fundatorii scopul în tipografia.

Ca să se esecutiveze și edea eftin icóne de sânti după ritul oriental, nici povesta. Pân' acumă nu s'a esecutivet nici un sfânt în tipografia archidieceșană, ci s'au procurat câte-va icóne dela o tipografia din Viena. Cumpărase ómenii icóne de aceste, căci erau bune, frumoșe și eftine — numai nimenea nu știe, cât s'a plătit și de n'a fost un câștig și cine l'a înghițit. Alte icóne mai mici pentru școlari cu tropare și condace s'au procurat nu de mult, dér tot din străinătate și nu dela tipografia. Écă o perdere colosală, pentru-că administrarea tipografiei nu se interesează, ca tipografia să înfloréscă.

Acumă să aruncăm o privire scurtă asupra raportului II din care aflăm:

Tipografia archidieceșană s'a cumpărat dela un maghiar, care era să dea faliment cu suma de 10.261 fl. 62.5 cr. Acésta sumă s'a plătit dela 3 Maiu 1883 până la 3 Ianuarie 1888 din banii incurși de pe

subscripțiunile făcute pentru înființarea unei tipografii de sine stătătoare.

S'au distribuit 17 liste cu 860 de numere. Pe aceste s'au subscris 365 persoane cu suma de 17.747 fl. Din prevedere însă, acésta sumă s'a părut prea mică și s'a mai emis o listă, pe care s'au înscris încă 4 persoane, ce au declarat a plăti restanțele rămase după 3 persoane răposate și după 1 persoană, care schimbându-și starea, a încetat de-a plăti mai departe. În 1888 s'a mai înscris într'acésta a 18 listă suplementară 1 persoană cu cvota plătită imediat de 40 fl. Așa spune raportul.

Lucru curios: decât patru persoane au declarat a plăti restanțele după alte patru persoane, cari au încetat de-a plăti mai departe, atunci la ce s'a esmis a 18 listă?

De ce în condica fundatorilor se află câte-o stelută la cei ce au murit și că n'au solvit *nimica*. Se pôte, ca între 865 de numere toți, cari au murit și sunt de acéștia mulți, să nu fi plătit *nimica*? Care-i cauza, că n'au plătit? Au știut, că au să móră și n'au plătit, séu au plătit, ér fiind c'au murit s'au scris că n'au plătit *nimic*. O dic acésta, fiid-că eređii unora din cei ce-au murit spun, că părinții lor au plătit.

În raportul II se spune, că până la finea anului 1888 au incurș de tot 12.938 fl. 56 cr. Tipografia costă 10.261 fl. 62.5 cr., ar rămâné deci un plus de 2.677 fl. 83.5 cr. Aici nu luăm în considerare cât s'a încasat pe liste, căci n'avem cărțile la mână, dér nici nu ne spune o comisiă, ci singur administratorul. Acésta ar trebui adeverită de-o comisiune anume alésă spre acest scop. — O dicem acésta, că cele spuse pe pag. 8—10 așa sunt de implicate, încât tare cu anevoe poți afla firul, de care se te ții ca să te preambli prin labirintul socotelelor. Pôte să fiă adevărate, dér trebuie documentate de către o comisiune revédătoare.

(Va urma.)

Scrii telegrafice.

Viena, 14 Noemvre. Éri după disolvarea consiliului comunal au fost mari demonstrațiuni. Între strigări de „hoch Lueger!“ masele au pornit spre palat (Burg) și au reușit mare parte a străbate acolo. Aici au izbucnit din nou în strigări pentru Lueger. Numai după ce a venit miliția a putut împraștia mulțimea cu baionetele. Până la ora 1 s'au făcut vre-o 37 arestări. Demonstrația în palat se făcu așa de iute încât acolo n'a putut fi arestat nimeni.

Agram, 14 Noemvre. La pertractarea de éri au fost scene turbulente. Când procurorul a numit pe studenți acușaiți „copii“, acéștia au sărit pe bănci și au trecut barierele. S'a născut un mare tumult așa că a trebuit să se retragă tribunalul. Numai târđiu s'a restabilit liniștea.

DIVERSE.

Abnormități de-ale naturii. O gazetă ne relatéză următoarele: În Plauen (Vogland) muri un soldat de curând eliberat din serviciu din cauza bólei sale incurabile. I s'a făcut autopsia și s'au găsit nisce neregularități, observate încă de când trăia, în construcțiunea și pozițiunea organelor sale interne. Inima era în partea dreptă a cavității toracelui, ficatul de-a stânga stomacul și splina de-a drepte. Intestinul gros, care la ómeni cu o construcțiune corporală normală începe din partea inferióră normală, începe din partea inferióră dreptă a abdomenului, la densusul începea din partea stângă și avea o pozițiune cu totul contrarie. Inima pe lângă pozițiunea sa anormală mai presenta și aceste neregularități. Jumătatea stângă a inimii, care duce sângele prin extremitățile corpului, cuprindea jumătatea dreptă, ér jumătatea dreptă a inimii era de partea stângă cu toate vasele sângelui corespundătoare. Tóte aceste organe erau pe deplin desoltate

atât în privința mărimii cât și a formei. Soldatul murise de bóla de plămâni.

Aeronautica în medicină. În anul trecut s'a făcut o încercare cu ocaziunea unei ascensiuni cu balonul de către societatea tehnică rusescă, ca să ia probe de aer din diferite înălțimi și să observe, decât se găsește în ele bacterii. Aparatul, construit pentru acest scop de Dr. Baganoff și perfecționat de colonelul de ingineri Cosloff, consta într'un recipient, care se espuse la o căldură de 180 grade Celsius și astfel s'a putut considera liber de bacterii. Cu acest recipient era în legătură un tub de gutapercha, provédut la o extremitate cu un robinet pentru drenaj și o beșică, ce conținea un sfert de aer. Când balonul ajunse la înălțimea căntată, aerul cel vechiu din beșică fú scoș și înlocuit cu un aer prospăt, care venea dela recipient prin tub. Esaminându-se acéșt aer s'a aflat, că la o înălțime de 1300 metri de-asupra orașului Petersburg nu se găsi în drobă nici o bacterie. Colonelul Cosloff recomandă aceste esperimente și pentru spitale, șóle și alte institute, la cari condițiunea higienică de căpeteniă este aerul curat. Până la ce înălțime trebuie să se ridice tubul de ventilație, ca să pótă aduce un curent de aer liber de bacterii? Fiind-o aparatul descriu n'are greutate mai mare de jumătate chilogram, ar fi foarte ușor să l urcăm în înălțime prin balóne captive și acolo să-l umplem în mod automatic cu aer curat, care apoi se va puté esamina în laboratóre și se va puté soi cu precisiune, decât conține bacterii ori nu; în cazul negativ, ventilatorul va trebui să fiă ridicat până la acea înălțime.

Glume. Într'un birt își comandase un óspe două óuș moi, un alt óspe într'aceea strigă și el chelnerului: „Mie încă două, prospete!“ — Chelnerul în bucătăria: „Patru óuș moi, între cari două să fiă prospete!“

Educația te face „liber“. A: „Dér, iubite amice, unde-ți sunt ciurdele de porci și de vite?“ — B.: „Apoi de, porcii mi i-a studiat feciorul, ér pentru vite acum îmi învétă fata clavir.“

Părintele către pețitor: „Voesci d-ta să i-ai în căsătoriă pe una din ficele mele? Cea mai tineră capétă đestre 15 mii fl., a doua capétă 30,000 fl., ér a 3-a, cea mai bătrână 45,000 fl.“ — **Pețitorul:** „Nu cumva ai una și mai bătrână?“

Definițiune. Ce este un vênător de Dumineca? — Este un vênător, care în đilele de peste șeptemână nu pușcă *nimica*.

La visitarea unei căsărmi. **Generalul:** „Ești indestulit cu mâncarea?“ — **Soldatul:** „Să trăiți d-le general.“ **Generalul:** „Nu cumva capétăți porțiunea alții mai mare, alții mai mică?“ — **Soldatul:** „Nu d-le general, noi capétăm cu toții porțiune mică.“

Oficerul: „Cugetă, frate, am câștigat la loteriă 50,000 fl.“ — **Al doilea oficer:** „Fericé de tine. Acum nu mai ai trebuință să te însori!“

Literatură.

O framósă și bogată colecțiune de „Predici pentru Dumineci“, sorise de regretatul și distinsul orator *Iustin Popfju*, a apărut în editura tipografiei „Aurora A. Todoran“ din Gherla (Szamosujvár). În tomul I se află vre-o 47 de predici, dintre cari parte au apărut în „Amvonul“, parte sunt scóse din manuscrisele rămase de fericitul Popfju. D-l Iuliu Sabo, care a arangiat pentru tipar aceste predici, a făcut un bun serviciu olerului, realizând prin acésta o vechiă dorință a preoțiimei noastre. Tiparul e curat și frumos, hartiă fină. Prețul unui esemplar constatător din vre-o 500 pagine format mare, este 2 fl. 20 cr.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Ball-Seidenstoffe v. 35 kr.

bis fl. 14.65 p. Meter — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Meter — glatt, gestreift, farrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versh. Qual. und 2000 versh. farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Seiden-Fabrik G. Henneberg
(K. u. K. Hofliefer.) Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	119.50
Renta de corone ung. 4%	97.25
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	123.50
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	99.60
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4%	95.75
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii	158.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.50
Renta de hartie austr.	98.85

Renta de argint austr.	98.80
Renta de aur austr.	119.50
Losuri din 1860	148.—
Actii de ale Banței austro ungară.	1006.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	423.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	366.—
Napoleonori.	9.60 1/2
Marci imperiale germane	59.07 1/2
London vista	120.90
Paris vista	47.97 1/2
Rente de corone austr. 4%	99.40
Note italiene.	44.70

Cursul pietei Braşov.

Din 13 Noemvre 1895.

Banote rom. Camp.	9.52	Vënd.	9.54
Argint român. Camp.	9.45	Vënd.	9.50
Napoleon-d'ori Camp.	9.55	Vënd.	9.58
Galbeni Camp.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble rusesti Camp.	128. 1/2	Vënd.	—
Lire turcesci Camp.	10.78	Vënd.	—
Marci germane Camp.	58.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

A V I S!

Prenumerațiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînoui ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilor în Braşov.

Sosirea trenurilor în Braşov:

1. Dela Pesta la Braşov:

Tr. accelerat: — ore — m. dimineața.
Trenul de persoane: 8 ore dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute seara.

2. Dela Bucuresci la Braşov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 ore 20 m. după am.
Trenul de persoane: 9 ore 8 minute seara.
Trenul accel.: — ore — minute seara.

3. Dela Zărnești la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineața.
Trenul mixt: 1 ora 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 ore — min. seara.

4. Dela Ch. Ogorheiu la Braşov.

Trenul de pers.: 8 ore 15 min. dim.
Trenul de persoane: 1 ora 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 12 min. seara.

5. Dela Sinaia la Braşov*)

Trenul de persoane 7 ore 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braşov:

1. Dela Braşov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. seara.
Tr. accelerat: — ore — min. seara.

2. Dela Braşov la Bucuresci:

Trenul de pers.: 3 ore 55 min. dim.
Tr. accelerat: — ore — m. dim.
Trenul mixt: 11 ore înainte de am.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zărnești. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineața.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 ore — min. seara.

4. Dela Braşov la Ch. Ogorheiu.

Trenul de persoane: 3 ore 1 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dim.
Trenul de pers.: 5 ore 20 min. dim.

5. Dela Braşov la Sinaia*)

Trenul de persoane 6 ore 40 min. seara.

*) Acest tren circulează numai Joia, Dumineca și la sărbători.

Anunciuri

Suntă a se adresa subscrise, administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult

de odată se face scădemēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

Pilulele pentru Curățirea Sângelui
mai nainte numit „PILULE UNIVERSALE“ ale lui
I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numirea din urmă, deore-ce în faptă sunt foarte multe bôle, la cari aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpate și puține familii se vor afla ia cari ar lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomand de cătră mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei misturii și constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hâmorhoide (vina de aur) și o. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvorăsc din acesta, precum: gălbinare, dureri de cap nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrăză așa de ușor, încât nu pricinuie nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persoane, chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr. trimitându-se nerancoat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă un sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 40 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de un sul nu se pôte espeda.

N. B. În urma lăpării lor celei mari, se imităză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „Pilule purificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer“ și numai acelea sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscălitura I. serhofer, și cari pōrtă pe capacul cutiei tot aceeași iscălitură în colóre roșiă.

Dintre nenumeratele scrisori, prin cari consumenții acestor pilule mulțamesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lăsăm să urmeză aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuințat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoiesce de a mi trimite érašii 15 suluri din escelentele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această ocașie Vă aduc mulțămiriile mele pentru efectulă de minune ală piluriloră D-tale.
Cudistinsă stimă,
Franz avlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Flodnio 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fost voința lui D-șeu că pilulele D-v. au ajuns în mânilor mele, și rezultatul dela acestea îl atribui D-v. Mă recisem în patul de leusiă ast-fel încât nu mai puteam lucra și așa fi sigur deja mōrtă, dacă nu m'ar fi scăpat minunatele Dv. pilule. D-șeu se vă binecuvintese de mii de ori. Am confiența, că pilulele Dv. mă vor face de tot sănătoșă, așa precum a folosit și altora.
Theresia Knific.

Wiener-Neustadt. 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! În numele mătușei mele de 60 ani îl exprim cea mai căldurōșă mulțămire. Dēnsa a suferit 5 ani de catar la stomac cronic și de apă. Viēța i era un chin și se credea deja de perdută. Prin întâmplare a căpatat o

cutiă cu escelentele Dv. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuințare mai îndelungată s'a vindecoat.

Cu distinsă stimă, Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfuhl, 27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rōgă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. iu adevăr folositoare și escelente. Nu pot întrelăsa fără ca să Vă esprim recunoștința mea în privința valōrei acestoră pilule, și le voi recomanda unde numai se va putē tuturor suferinșilor. Vă autorizez, ca această a mea mulțămītă să o folosiți după plac și pe cale publică. Cu distinsă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei Kuhlbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vă rog a-mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificătoare de sânge. Numai minunatelor Dv. pilule am să mulțamesc, că am scăpat de o suferinșă de stomach, care m'a chinuit 5 ani. Aceste pilule n'are să-mi lipsēscă nici-odată și exprim prin această mulțămirea mea cea mai căldurōșă.

Cu cea mai mare stimă, Ana Zwicki.

Liquer Bernhardiner din plante de Alpi, dela W. O. Bernhard în Bregenz, în contra tuturor greutăților de stomac.

O sticlă 2 fl. 60 cr., o jumătate sticlă 1 fl. 40 cr., 1/4 de sticlă 70 cr. cel mai bun mijloc în contra tuturor suferinșelor rheumatice: durerilor la șira spinării, junghiuři, ischias, migrenă, dureri nervose de dinți, dureri de cap, junghiuři la urechi etc. 1 fl. 20 cr. de Dr. Romershausen pentru întărirea și conservarea vederii, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Alifă americană, o sticlă 50 cr.

Esență pentru ochi, o sticlă 50 cr.

Minunatul balsam englezesc, o sticlă 50 cr.

Prăfuri în contra tusei, o sticlă 50 cr.

Franzbranntwein, cu séu fără sare o sticlă 70 cr.

Balsamă contra degerăturilor, de I. serhofer, de mulți ani recunoscută ca cel mai sigur remediu contra suferinșelor de degerătură de tot felul, precum și spre vindecare ranelor forte invecchite, 1 borcan 40 cr., cu trimiterea francoată 65 cr.

Stoll, Kolapreparate, escelent mijloc pentru întărirea nervilor, la dureri de stomac și la bôle de mațe. Un litru de Kola Elixir sau Vin 3 fl. Un jumătate litru 1 fl. 60 cr. Un pătrar de litru 85 cr.

Kaiser Kola-Elixir în butelii à 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl. 60 cr.

Balsam în contra gusilor, mijloc probat în contra umflăturii la gât. Un flacon 40 cr cu trimiterea francoată 65 cr.

Esență de viață, (Picăturile din Praga) în contra stomacului stricat, misturiei rele, greutăți de tot felul, un medicament de casă escelent, 1 flacon 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Prăfuri în contra asudării picioarelor, Acest prăf delătură asudatul picioarelor și mirosul neplăcut, conservă încălzăminte și este probat ca nestricăcios.

Suculă-Spitzwegerich, Prețul unei cutii 50 cr., cu trimitere francoată 75 cr. un medicament de casă forte cunoscut și escelent în contra catarului, răgușei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticlute dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada Tannochinin de I. Pserhofer, de un lung șir de ani recunoscută de medici ca cel mai bun mijloc pentru creșterea părului. Un borcan elegant adiușat 2 fl.

Plastru-universal, de prof. Steudel, la rane din lovitură și impuns, la tot felul de bube rele și la unflături invecchite, ce se sparg periodic la picioare la deget, la rănilor și aprinderile de țig și la multe alte suferinșe de acest soi s'a probat de multe ori. Un borcan 50 cr., cu trimiterea francoată 75 cr.

Sare universală purgativă, de W. Bullrich. Un medicament de casă escelent, contra tuturor urmărilor digestiunei stricate, precum: durere de cap, ameteță, cărcei la stomac, acrelă în gât, suferinșe hâmoridale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl.

Mia-Poca, medicament excelent contra durerii de cap, de măsele, reumatism etc.

Afară de preparatele aci amintite se mai află toate specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin toate diarele austro-ungare și la cas, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit se vor procura la cerere prompt și ieftin

Trimiterile prin poștă se efectuează iute, dacă se trimite prețul înainte, comande mai mari și cu rambursă a prețului.

I. PSERHOFER,

farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

Francos se efectuează acele comande numai dacă se trimite mai nainte și resp. porto postal, în cazul acesta spesele sunt cu mult mai ieftine, decât la trimiteri cu rambursă. Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căror instrucțiune este provădută cu iscălitura I. PSERHOFER, și cari pōrtă pe capacul fiă-carei cutii tot aceeași iscălitură în colóre roșiă.

Sus amintitele specialități se află și în Budapesta la farmacistul I. von Török, Königsgasse 12.